

ROZHODNUTÍ

Nejvyšší správní soud jako soud kárný rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a členů JUDr. Václava Dudy, JUDr. Petra Kulawiaka, Mgr. Ing. Michala Hanycha, JUDr. Petra Čápa a prof. JUDr. Markéty Selucké, Ph.D., v právní věci kárného navrhovatele **předsedy Okresního soudu v Mělníku Mgr. Oldřicha Kajzra**, proti kárně obviněnému **JUDr. Ing. Janu Veselému**, soudci Okresního soudu v Mělníku, zastoupenému JUDr. PhDr. Stanislavem Balíkem, Ph.D., advokátem se sídlem Kolínská 13, Praha 3, v řízení o kárné odpovědnosti soudce, o návrhu na zahájení kárného řízení ze dne 28. 12. 2020,

t a k t o :

JUDr. Ing. Jan Veselý,
nar. X,
bytem X,
soudce Okresního soudu v Mělníku,

s e z p r o š t ů j e

podle § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon č. 7/2002 Sb.“ nebo „kárný zákon“),

kárného návrhu pro skutek spočívající v tom,

že

jako soudce ve věci domácího násilí vedené u Okresního soudu v Mělníku pod sp. zn. 4 Nc 11/2020 vydal dne 13. 5. 2020 zjevně nezákonné usnesení o nařízení předběžného opatření, kdy v rozporu s ustanovením § 408 odst. 1 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „z. ř. s.“), nařídil předběžné opatření na dobu trvání 6 měsíců, na místo zákonem stanovené doby 1 měsíc od jeho vykonatelnosti, přičemž vydané usnesení nijak neodůvodnil a rovněž neposkytl v něm odpůrci zákonného poučení podle § 405 odst. 2 věta první z. ř. s., zároveň bylo v důsledku nezákonného usnesení zasaženo do ústavně zaručených práv odpůrce, a to zejména práva na ochranu soukromého života, svobody pobytu, nedotknutelnosti osoby, osobní svobody a práva vlastnického, neboť byl odpůrce v době od 17. 6. 2020 do 17. 7. 2020 vykázán ze svého obydlí nad zákonem stanovenou dobu 1 měsíce (s ohledem na vykázání PČR ze společného obydlí na dobu 10 dní počalo být předběžné opatření vykonatelné 16. 5. 2020, změněno bylo až usnesením odvolacího Krajského soudu v Praze ze dne 17. 6. 2020, č. j. 32 Co 177/2020 - 96, v právní moci dne 17. 7. 2020 tak, že návrh byl zcela zamítnut), v tomto usnesení nebylo zároveň v rozporu s § 151 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), rozhodnuto o nákladech řízení o návrhu na nařízení předběžného opatření, a to vše v kontextu celkově nedbalé a nesoustředěné až chaotické rozhodovací činnosti kárně obviněného,

č í m ž m ě l s p á c h a t

kárné provinění podle § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudech a soudcích“),

proto že skutek není kárným proviněním.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Shora označený kárný návrh ze dne 28. 12. 2020 byl Nejvyššímu správnímu soudu, jako soudu kárnému, doručen dne 31. 12. 2021. Kárný navrhovatel jej podal pro skutek popsany výše ve výroku tohoto rozhodnutí, v němž spatřoval zaviněné porušení povinnosti soudce (kárně obviněného) rozhodovat na základě zjištěných skutečností v souladu se zákonem, vyplývající z § 79 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů (dále jen „zákon o soudech a soudcích“), čímž měl kárně obviněný rovněž ohrozit důvěru v odborné a spravedlivé rozhodování soudů, a tedy spáchat kárné provinění ve smyslu § 87 odst. 1 téhož zákona. Navrhl proto, aby kárný soud uznal kárně obviněného vinným a uložil mu kárné opatření v podobě snížení platu o 30 % na dobu dvanácti měsíců podle § 88 odst. 1 písm. b) zákona o soudech a soudcích.

[2] V rámci odůvodnění kárného návrhu kárný navrhovatel ve vztahu k žalovanému skutku, zopakoval a částečně doplnil, že Okresnímu soudu v Mělníku byl dne 13. 5. 2020 podán návrh na nařízení předběžného opatření ve věci domácího násilí, kterým se navrhovatelka domáhala, aby soud odpůrci uložil opustit společné obydlí, tj. v návrhu specifikovaný rodinný dům, jakož i jeho bezprostřední okolí, prostor zahrady před domem a jeho těsné blízkosti, nezdržoval se ve společném obydlí a bezprostředním okolí a nevstupoval tam a zdržel se setkávání s navrhovatelkou, a to vše na dobu 6 měsíců. Řízení o tomto návrhu bylo vedeno u Okresního soudu v Mělníku pod sp. zn. 4 Nc 11/2020, přičemž věc byla k projednání a rozhodnutí přidělena v souladu s rozvrhem práce kárně obviněnému. Tentýž den kárně obviněný ve věci rozhodl usnesením č. j. 4 Nc 11/2020-28 (dále též „usnesení“), jímž nařídil předběžné opatření a odpůrci tímto uložil, aby opustil společné obydlí předmětného rodinného domu, jakož i jeho bezprostřední okolí, tj. prostor zahrady, prostor před domem a jeho těsné blízkosti, aby nevstupoval do společného obydlí a jeho bezprostředního okolí, nezdržoval se tam a aby se zdržel setkávání s navrhovatelkou. Usnesení neobsahovalo odůvodnění ani výrok o nákladech řízení, zato ale v části určené poučení účastníků informovalo o tom, že (předběžné opatření) zanikne po 6 měsících od jeho vydání. Citované usnesení bylo 13. 5. 2020 doručeno do datové schránky Policie České republiky (dále jen „policie“), přičemž odpůrci bylo policií doručeno dne 18. 5. 2020. Usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 17. 6. 2020, č. j. 32 Co 177/2020 - 96 (v právní moci dne 17. 7. 2020, dále jen „usnesení odvolacího soudu“), bylo usnesení o předběžném opatření změněno k odpůrcovu odvolání tak, že se návrh na vydání předběžného opatření zamítá (výrok I. usnesení odvolacího soudu), žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a navrhovatelce byla uložena povinnost zaplatit odpůrci náklady odvolacího řízení 3 600 Kč k rukám jeho zástupce do tří dnů od právní moci usnesení. Dne 21. 7. 2020, v návaznosti na usnesení odvolacího soudu, byly k pokynu kárně obviněného odpůrci vydány klíče pro přístup k dotčeným nemovitostem.

[3] Kárný navrhovatel v odůvodnění kárného návrhu předně poukázal na podstatu a účel řízení o návrhu na vydání předběžného opatření ve věci ochrany domácího násilí, přičemž

pokračování

akcentoval závažnost dopadů nařízení předběžného opatření do sféry základních a ústavně zaručených práv odpůrce a s tím spjatý význam zákonné právní úpravy včetně striktně stanovených podmínek pro vyhovění návrhu na vydání předběžného opatření. Předběžné opatření ve věci domácího násilí, které je preventivní reakcí na nebezpečné chování násilné osoby z hlediska rizika budoucích útoků v rozhodném období, může mimo jiné spočívat ve vykázaní osoby z místa jejího obydlí (společné domácnosti s navrhovatelem) i bezprostředního okolí. Jde o výrazný zásah do soukromého života každého člověka, jehož ochranu garantuje čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). V kontextu čl. 14 odst. 1 Listiny je nutno tento institut vnímat rovněž jako opatření omezující odpůrcovu svobodu pohybu; ta dále úzce souvisí s imperativem osobní nedotknutelnosti, osobní svobody či s právem na zachování lidské důstojnosti. Týká se také možnosti nerušeného výkonu dalších práv, zejména práva vlastnického. Nařízení předběžného opatření ve věci domácího násilí je proto vázáno přísnými zákonnými podmínkami, což je dále opodstatněno tím, že soud v tomto „předběžném“ řízení ještě nezkoumá a autoritativně nerozhoduje, zda se odpůrce domácího násilí skutečně dopustil nebo dopouští. Usnesení o nařízení předběžného opatření ve věcech ochrany před domácím násilím soud totiž vydává tzv. „od stolu“, tj. bez nařízení jednání, toliko na základě tvrzení a důkazů, kterými není prováděno dokazování ve smyslu § 122 až 124 o. s. ř., ale slouží soudci pouze k tomu, aby si vytvořil předběžný závěr, zda je vážným způsobem ohrožen život, zdraví, svoboda nebo lidská důstojnost navrhovatele. Veškerá újma, která takto může vzniknout vykázané osobě, může být značná, někdy i neodčinitelná. S ohledem na tyto závažné dopady daného institutu si musí soudce vždy, když rozhoduje o návrhu na jeho vydání, uvědomit, že pokud takové předběžné opatření vydá, významně tím zasáhne do práv účastníků.

[4] S ohledem na výše uvedené je kárný navrhovatel toho názoru, že soudce si musí při rozhodování o návrhu na nařízení předběžného opatření počínat zvlášť obezřetně a musí reflektovat celou řadou zákonných podmínek, kterými je dané řízení vázáno [určení okamžiku vykonatelnosti předběžného opatření (§ 407 z. ř. s.), zákonem striktně stanovená délka trvání jeho účinků (§ 408 téhož zákona), možnost jejího prodloužení a stanovení maximální možné délky trvání předběžného opatření (§ 410 až 414 téhož zákona)]. Ačkoli je doba trvání předběžného opatření striktně a jednoznačně stanovena zákonem (1 měsíc podle § 408 odst. 1 z. ř. s.), kárně obviněný vydal předběžné opatření v projednávaném případě na dobu šesti měsíců. Postupoval tak v rozporu se zákonem, což kárný navrhovatel považuje za hrubé porušení zákonných povinností soudce, a to v intenzitě nutně vedoucí k závěru o naplnění skutkové podstaty kárného provinění. Kárně obviněný zcela rezignoval na své povinnosti soudce a zákonnou právní úpravu a spokojil se s tím, že vyhoví návrhu navrhovatelky přesně tak, jak byl podán, tj. i stran požadované šestiměsíční lhůty, aniž by si zákonnou právní úpravu (dostatečně) ověřil. Kárně obviněným vydané usnesení navíc neobsahuje zákonné poučení soudu (předvídané § 405 odst. 2 větou první z. ř. s.) ani odůvodnění či výrok o nákladech řízení.

[5] Kárný navrhovatel si je vědom, že podle § 169 odst. 2 věty první o. s. ř. nemusí být usnesení, kterým se zcela vyhovuje návrhu na vydání předběžného opatření, odůvodněno. Má ale za to, že v případě vykázaní odpůrce při vydání předběžného opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí je namístě, byť i jen ve stručnější formě, uvést základní důvody, pro které bylo návrhu soudem vyhověno. Dle ustálené judikatury (např. náleží Ústavního soudu ze dne 15. 1. 2009, sp. zn. IV. ÚS 1554/08) je nepřipustné, aby soudce usnesení o nařízení předběžného opatření, zejména ve věci ochrany proti domácímu násilí, vůbec neodůvodnil (protiústavní absence odůvodnění), neboť svou povahou se mnohem více blíží (de facto jím je) meritornímu rozhodnutí s krátkodobými účinky, než prozatímnímu uspořádání poměrů účastníků před vydáním rozhodnutí ve věci samé. Jedná se o povinnost odůvodnění reflektující závažnost, význam a dopady takového typu předběžného opatření, jejíž existencí je garantováno právo na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).

[6] Pokud jde o nákladový výrok (resp. jeho absenci v usnesení vydaném kárně obviněným), pak rozhodnutím o předběžném opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí je řízení u soudu skončeno, a proto je soud povinen podle § 151 odst. 1 o. s. ř., za použití § 1 odst. 3 z. ř. s., o náhradě nákladů řízení rozhodnout. Ustanovení § 23 z. ř. s. na předběžné řízení ve věci ochrany proti domácímu násilí nedopadá.

[7] Podle kárného navrhovatele lze znalost dotčené právní úpravy předběžného řízení ve věcech ochrany proti domácímu násilí řadit mezi základní. Měl by ji mít již i kandidát ucházející se o funkci soudce, natož samotný soudce. Kárný navrhovatel tak uzavírá, že v celkovém kontextu rozhodovací činnosti kárně obviněného představuje žalovaný skutek pochybení způsobené nedbalým jednáním kárně obviněného, kterého se býval mohl vyvarovat; umocněno bylo dále jeho celkově lhostejným přístupem k projednávané agendě, který bezesporu snižuje v očích veřejnosti důvěryhodnost justice, stejně jako důvěru v odborné a spravedlivé rozhodování soudů. Pochybení kárně obviněného je o to závažnější, že v jeho důsledku došlo k faktickému omezení shora uvedených základních a ústavně garantovaných práv odpůrce na dobu delší, než umožňuje zákon. Faktické omezení základních práv odpůrce nad zákonem stanovenou dobu ostatně nebylo nikterak bezvýznamné, neboť trvalo zhruba jeden měsíc. Toliko v důsledku odpůrcova odvolání došlo k tomu, že odvolací soud učinil škodlivým následkům předmětného pochybení kárně obviněného přítrž.

[8] Odůvodnění kárného návrhu obsahovalo rovněž pasáže týkající se zejm. výtky, kterou kárný navrhovatel uložil kárně obviněnému svým rozhodnutím ze dne 22. 12. 2020, sp. zn. 70 Spr 2718/2020 (za nedůvodné průtahy a „nedbalé a nesoustředěné až chaotické pracovní postupy a neodborné a nekoncentrované vedení řízení“ v devatenácti věcech), dále hodnocení stavu soudního oddělení kárně obviněného (počet nevyřízených a pravomocně neskončených věcí, srovnání s jinými soudními odděleními), popis historie čerpání dovolené na zotavenou a historie dočasných pracovních neschopností kárně obviněného, hodnocení kvality práce kárně obviněného ze strany odvolacího soudu (Krajského soudu v Praze) a navrhovatelovo obecné hodnocení přístupu kárně obviněného k soudcovské práci. Jelikož se nastíněné části odůvodnění kárného návrhu netýkají výše popsaného žalovaného skutku a hodnocení osoby kárně obviněného nebylo pro rozhodování kárného soudu (s ohledem na zprošťující výrok tohoto rozhodnutí) relevantní, nejsou již v odůvodnění tohoto rozhodnutí blíže rozebírány.

[9] Kárně obviněný se ke kárnému návrhu vyjádřil písemným stanoviskem ze dne 1. 3. 2021. V něm uvedl, že se jedná již o třetí kárný návrh téhož navrhovatele vůči jeho osobě, a sice pro skutek, ke kterému mělo dojít ve stejném období, v němž jsou ukotveny skutky dle předcházejících kárných návrhů; poukázal tak na postup kárného navrhovatele, jímž si „vytváří podmínky“ pro případné kumulativní snižování jeho platu [pokud by se kárná opatření uložená kárným soudem měla sbíhat tak, že by ve svém souhrnu překračovala zákonem předvídaný limit snížení platu o 30 % po dobu jednoho roku, resp. dvou let, ve smyslu § 88 odst. 1 písm. b) zákona o soudech a soudcích]. Kárně obviněný předeslal, že v době podání svého stanoviska dosud nenahlédl do příslušného spisu, a proto není schopen se ke skutku vyjádřit. Konstatoval, že své pochybení nevyklučuje, přičemž by se podle popisu skutku jednalo o chybu nevratnou, jíž by nebylo možné sanovat autoremedurou. Vyjádřil nicméně přesvědčení, že i v případě nařízení předběžného opatření toliko s trváním v délce jednoho měsíce by nepochybně došlo na žádost tehdejší navrhovatelky k prodloužení předběžného opatření, tedy vykázaní odpůrce by i bez toho trvalo až do revizního rozhodnutí odvolacího soudu. Kárně obviněný prohlásil, že případná pochybení v soudcovské práci by jej velmi mrzela a byl by schopen je uznat a poučit se z nich. Pokud skutečně pochybil, pak považuje situaci za analogickou té, jíž se kárný soud zabýval ve svém rozhodnutí ze dne 11. 4. 2018, č. j. 16 Kss 6/2017 – 201. Má za to, že kárně obviněný jeho osobnostní charakteristiky líčí

pokračování

v nejhorších barvách pouze na základě vlastních subjektivních názorů. Kárně obviněný byl jediným soudcem Okresního soudu v Mělníku, u kterého byla provedena takto důkladná kontrola i pokud jde o vlastní spravovaný majetek, nahlížení do spisu a zřejmě i spisy jako takové; to vše v čase trvající pracovní neschopnosti kárně obviněného, který tak neměl do soudních spisů přístup a nemohl se v plném rozsahu k věci vyjádřit (pokud jde o výtku kárného navrhovatele ze dne 22. 12. 2020).

[10] Kárný soud na tomto místě pro úplnost podotýká, že přípisem ze dne 24. 3. 2021 kárně obviněnému (prostřednictvím jeho obhájce) sdělil, že do spisů Okresního soudu v Mělníku sp. zn. 4 Nc 11/2020 a 70 Spr 287/2020, stejně jako do vlastního osobního spisu, lze nahlédnout u Nejvyššího správního soudu. Obhájce kárně obviněného tak učinil dne 10. 5. 2021, další písemné stanovisko ke kárnému návrhu však kárně obviněný již nepodal.

II. Ústní jednání

[11] Ústní jednání proběhlo dne 17. 6. 2021 za přítomnosti kárného navrhovatele a obhájce kárně obviněného. Za podmínek § 17 kárného zákona bylo jednáno v nepřítomnosti kárně obviněného.

II. 1 Přednesení kárného návrhu

[12] Kárný navrhovatel přednesl kárný návrh tak, jak je popsán ve výroku tohoto rozhodnutí a v odst. [1] odůvodnění. Dále se ve svém přednesu věnoval všeobecnému popisu a hodnocení kvality rozhodovací činnosti kárně obviněného. Akcentoval jeho nekomunikativnost, procesní nedůslednost až ledabylost či chaotičnost, opětovně poukázal na výtku, kterou kárně obviněnému udělil dne 22. 12. 2020. Zmínil rovněž opatření, jimiž se snažil kárně obviněnému po jeho návratu z pracovní neschopnosti v roce 2016 ulehčit (přidělení nového senátu, který byl ve „výborném stavu“, vlastní „minitym“). Vyzdvihl, že kárně obviněný pravidelně úkoluje nižší (právně neodborný) administrativní aparát vyhotovováním konceptů rozhodnutí, nevyjímaje rozhodnutí ve věci samé. Dále sdělil, že neodůvodňování rozhodnutí o předběžných opatřeních je u kárně obviněného běžným jevem, kárně obviněný rozhoduje podle vlastních pocitů, spíše než podle práva a právních předpisů. Kárný navrhovatel si je vědom, že žalován je jediný kárný skutek, avšak považuje za důležitou část skutkové věty „a to vše v kontextu celkově nedbalé a nesoustředěné až chaotické rozhodovací činnosti kárně obviněného“. Pochybení kárně obviněného totiž není ojedinělé, nevěnuje se souzení, nýbrž své podnikatelské činnosti, což je kárnému navrhovateli známo jak doslechu, tak z vlastních náhodných spatření kárně obviněného v Mělníku. Na dotaz kárného soudu navrhovatel upřesnil, že další pochybení či poklesky kárně obviněného, které označoval v odůvodnění svého kárného návrhu, nejsou součástí žalovaného skutku, nýbrž jsou uvedeny pro případ shledání viny jakožto možné přitěžující okolnosti.

II. 2 Vyjádření obhájce kárně obviněného

[13] Obhájce kárně obviněného uvedl, že údaj o šestiměsíčním trvání předběžného opatření je obsažen v odůvodnění předmětného usnesení vydaného kárně obviněným, nikoli ve výrokové části rozhodnutí. Usnesení pak bylo odvolacím soudem změněno v podstatě pouze pro odlišný právní názor ohledně toho, zda mělo (resp. nemělo) být odpůrci uloženo, aby opustil společné obydlí; problematiku trvání nařízeného předběžného opatření zmiňuje odvolací soud pouze *obiter dictum*. Zopakoval, že i kdyby bylo předběžné nařízení bývalo nařízeno na dobu trvání jednoho měsíce, tak by to neznamenalo, že by předběžné opatření nebylo k navrhovatelčinu případnému návrhu prodlužováno až do té doby, než o odpůrcově odvolání rozhodl Krajský soud v Praze. Po seznámení se s obsahem spisu si kárně obviněný uvědomuje své pochybení, nicméně

má za to, že např. při srovnání s občasnými pochybeními soudců Nejvyššího soudu při posuzování včasnosti podaných dovolání (jež mohou vést k nezákonnému odmítnutí dovolání pro opožděnost), kterážto nejsou stíhána jako kárná provinění, nyní projednávaná věc není závažnější a sama o sobě nenaplnuje skutkovou podstatu kárného provinění. Mýliti se je lidské, přičemž skutek popsany v kárném návrhu je jednotlivina. Kárně obviněný nenapadl kárným návrhovatelem udělenou výtku ze dne 22. 12. 2020 správní žalobou, ačkoli vůči samotné výtce lze mít určité výhrady; primárně totiž nestál o vyvolání dalšího soudního sporu. Obhájce kárně obviněného dále k tvrzení kárného návrhovatele, že kárně obviněný úkoloval svou zapisovatelku (rejstříkovou vedoucí) zpracováváním různých rozhodnutí, poznamenal, že i na Ústavním soudu psali odůvodnění některých usnesení asistenti soudců, a sice dle jejich pokynů (vedení) a s jejich vědomím, přičemž takto vzniklé koncepty usnesení byly následně projednávány příslušnými senáty Ústavního soudu, jejichž soudci i podepisovali protokol o hlasování; jde o práci v tzv. „minitýmu“, za jejíž výsledné výstupy navenek odpovídá ten který soudce, nikoli osoby, které se na ní částečně podílely. Obhájce kárně obviněného tak má za to, že jde o ojedinělé pochybení kárně obviněného spočívající především v tom, že namísto číslice „1“ byla uvedena číslice „6“. Navrhl, aby byl kárně obviněný zproštěn kárného návrhu.

II. 3 Dokazování

[14] Kárný soud při jednání provedl nejprve výslech **svědkyně L. P.**, zaměstnankyně Okresního soudu v Mělníku, která se měla podle sdělení kárného návrhovatele jako zapisovatelka, resp. rejstříková vedoucí, podílet na vyhotovení předmětného usnesení o nařízení předběžného opatření. Na dotaz soudu svědkyně uvedla, že v době, kdy bylo usnesení vydáno, pracovala u Okresního soudu v Mělníku jako rejstříková vedoucí v „minitýmu“ kárně obviněného. Ten jí dával pokyny k přípravě usnesení nebo rozsudků. Tato rozhodnutí následně připravovala a předkládala je kárně obviněnému. Pokyny bývaly někdy ústní, někdy písemné. Konkrétně v případě předmětného usnesení o nařízení předběžného opatření svědkyně na pokyn kárně obviněného toto usnesení připravila podle vzoru, který jí poskytl, a připravené usnesení předložila kárně obviněnému. Neví, zda kárně obviněný připravené usnesení kontroloval. Na dotaz soudu, zda se jednalo o běžnou praxi a zda jí kárně obviněný poskytoval zpětnou vazbu ohledně připravených konceptů rozhodnutí, svědkyně sdělila, že někdy si kárně obviněný rozhodnutí opravoval sám, někdy tak činila ona poté, co kárně obviněný vyznačil korektury propiskou. V jiných soudních odděleních rejstříkové vedoucí pro soudce rozhodnutí nepřipravují. Po vyšší soudní úřednici, která byla rovněž v té době součástí minitýmu kárně obviněného, nebylo připravování rozhodnutí kárně obviněným vyžadováno. Svědkyně si nepamatovala, zda jí dal kárně obviněný v této věci pokyn ohledně doby, na kterou má být předběžné opatření nařízeno. Dále k dotazu soudu uvedla, že obecně její pracovní náplní byla příprava protokolů do jednací síně, vypravování spisů, hlídání lhůt a doručenek. Vybavuje si, že ve vzoru rozhodnutí, které jí v předmětné věci poskytl kárně obviněný, upravila záhlaví věc. jmen účastníků řízení, více si ale již nevybavuje.

[15] Kárný soud dále provedl **listinné důkazy**. Ze soudního spisu Okresního soudu v Mělníku sp. zn. 4 Nc 11/2020 jde zejména o:

- *návrh na rozvod manželů spojený s návrhem na vydání předběžného opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí ze dne 13. 5. 2020,*
- *úřední záznam Policie ČR ze dne 6. 5. 2020 o vykázaní odpůrce ze společného obydlí*
- *usnesení Okresního soudu v Mělníku ze dne 13. 5. 2020, č. j. 4 Nc 11/2020 – 28,*
- *usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 17. 6. 2020, č. j. 32 Co 177/2020 – 96,*

dále ze spisu Okresního soudu v Mělníku sp. zn. 70 Spr 287/2020, týkajícího se kontroly stavu soudního oddělení kárně obviněného po dočasném zproštění výkonu funkce soudce a během jeho dočasné pracovní neschopnosti:

pokračování

- *přehled nedodělků JUDr. Veselého k datu 27. 8. 2020,*
- *přehled nedodělků dalších soudců OS v Mělníku k datu 27. 8. 2020,*
- *opatření předsedy Okresního soudu v Mělníku ze dne 7. 10. 2020,*
- *pracovní hodnocení ze dne 30. 10. 2020,*
- *výtku předsedy Okresního soudu v Mělníku ze dne 22. 12. 2020,*

a konečně také osobní spis kárně obviněného, zprávu soudcovské rady Okresního soudu v Mělníku ze dne 12. 8. 2020 ze spisu Nejvyššího správního soudu sp. zn. 13 Kss 2/2020; aktuální zpráva soudcovské rady nebyla žádána pro dlouhotrvající nepřítomnost kárně obviněného na pracovišti.

II. 4 Závěrečné řeči

[16] **Kárný navrhovatel** v rámci své závěrečné řeči uvedl, že se kárně obviněný dopouští vícero pochybení, avšak žalovaný skutek považuje za nejzávažnější, ačkoli se kárně obviněný pokouší jej bagatelizovat či prezentovat jako ojedinělý. Taková obrana svědčí podle kárného navrhovatele o hrubém nepochopení podstaty soudcovské profese. Připouští, že hodnocení toho, zda byly dány zákonné podmínky pro vyhovění návrhu a vydání předběžného opatření, přísluší odvolacímu soudu a případné nesprávné posouzení danosti těchto podmínek nebude zpravidla naplňovat skutkovou podstatu kárného provinění. Kárné provinění nicméně spatřuje v tom, že kárně obviněný flagrantním způsobem nerespektoval zákonné ustanovení, které umožňuje uložit předběžné opatření pouze na dobu jednoho měsíce. Je třeba projednat tento skutek před kárným soudem, neboť kárně obviněný s vedením svého soudu nekomunikuje, jemu ukládané výtky se mívají výchovným efektem a kárný navrhovatel nemá jiného nástroje, než kárné žaloby.

[17] **Obhájce kárně obviněného** ve své závěrečné řeči sdělil, že konečnou verzi usnesení o nařízení předběžného opatření lze autorsky připsat kárně obviněnému, nikoli jeho zapisovatelce (rejstříkové vedoucí). Připustil, že se stala chyba, kdy namísto číslice „6“ byla v usnesení uvedena číslice „1“. Objektivně nebylo zasaženo do práv odpůrce, přičemž odvolací soud neměnil předmětné usnesení kvůli tam uvedené době trvání předběžného opatření, nýbrž kvůli odlišnému právnímu názoru na posouzení, zda byly osvědčeny znaky domácího násilí. Kárně obviněný ve svém vyjádření projevil sebereflexi a vyjádřil lítost nad nastalým pochybením. Jedná se však o omluvitelné pochybení, ke kterému může ojediněle dojít a které se může přihodit každému; nedosahuje však intenzity kárného provinění. Opětovně navrhl, aby byl kárně obviněný zproštěn kárného návrhu. Závěrem konstatoval, že kárně obviněný předmětného pochybení lituje.

III. Posouzení věci

III. 1 Včasnost kárného návrhu

[18] Kárný soud se nejprve zabýval posouzením včasnosti kárného návrhu (§ 9 odst. 1 kárného zákona). Ten byl podán dne 31. 12. 2020. Kárně obviněným vydané usnesení o nařízení předběžného opatření, jež je podstatou žalovaného skutku, je datováno dnem 13. 5. 2020. Tříletá objektivní lhůta pro podání kárného návrhu, jež se počítá ode dne spáchání kárného provinění, tudíž nepochybně zůstala zachována.

[19] Šestiměsíční subjektivní lhůta se počítá ode dne, kdy se kárný navrhovatel dozvěděl o skutečnostech týkajících se žalovaného kárného provinění, které jsou rozhodné pro podání návrhu. Kárný navrhovatel uvedl, že se o vydání usnesení odvolacího soudu dozvěděl dne 14. 7. 2020, při výkonu běžné agendy předsedy soudu. Usnesení odvolacího soudu je založeno na č. 1. 96 spisu Okresního soudu v Mělníku sp. zn. 4 Nc 11/2020 a je opatřeno razítkem

Okresního soudu v Mělníku s nečitelným podpisem. Kárný soud tudíž soud neměl důvod domnívat se, že se kárný navrhovatel dozvěděl o vydání usnesení o předběžném opatření (především ale o jeho „zjevné nezákonnosti“, kterou tvrdí ve skutkové větě) dříve, než právě 14. 7. 2020; pro úplnost lze podotknout, že ani sám kárně obviněný nikterak nezpochybňoval dodržení subjektivní lhůty pro podání kárného návrhu. Kárný soud proto uzavírá, že kárný návrh byl podán včas.

III. 2 Skutková zjištění kárného soudu

[20] Kárný soud z obsahu spisu Okresního soudu v Mělníku sp. zn. 4 Nc 11/2020 zjistil, že kárně obviněný dne 13. 5. 2020 vydal usnesení č. j. 4 Nc 11/2020 – 28, jímž rozhodl návrhu na vydání předběžného opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí tak, že výrokem usnesení nařídil předběžné opatření, kterým odpůrci uložil, „aby

- a) *opustil společné obydlí v rodinném domě (...), jakož i jeho bezprostřední okolí, tj. prostor zahrady, prostor před domem a v jeho těsné blízkosti,*
- b) *nevstupoval do společného obydlí a jeho bezprostředního okolí a nezdržoval se tam,*
- c) *se zdržel setkávání s navrhovatelkou.“*

Usnesení neobsahuje odůvodnění. V části usnesení označené jako „*Poučení*“ se podává, že proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to ke Krajskému soudu v Praze, prostřednictvím Okresního soudu v Mělníku, přičemž odvolání je třeba podat ve dvojím vyhotovení. Na dalším řádku se uvádí, že „[t]oto předběžné opatření zanikne po 6 měsících od jeho vydání.“ Před datací a podpisovou částí usnesení je připojen text: „*Navrhovatelka může podat ve shora uvedené lhůtě návrh na prodloužení doby trvání předběžného opatření.*“ Usnesení je datováno dnem 13. května 2020 a v podpisové části obsahuje tištěný text „*JUDr. Ing. Jan Veselý*“ a „*samosoudce*“, opatřeno nečitelným podpisem.

[21] Dále z usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 17. 6. 2020, č. j. 32 Co 177/2020 – 96, založeného ve spise Okresního soudu v Mělníku sp. zn. 4 Nc 11/2020, kárný soud zjistil, že odvolací soud výrokem I. svého usnesení změnil kárně obviněným vydané usnesení o nařízení předběžného opatření tak, že „*se zamítá návrh navrhovatelky na nařízení předběžného opatření, kterým by bylo odpůrci uloženo opustit společné obydlí ... jakož i jeho bezprostřední okolí, prostor zahrady, prostor před domem, nezdržovat se tam a nevstupovat do něj a dále zdržet se setkávání s navrhovatelkou.*“ V odůvodnění usnesení odvolacího soudu se především uvádí, že „*v daném případě nejsou splněny podmínky pro nařízení předběžného opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí. Navrhovatelka neosvědčila, že by se vůči ní odpůrce dopouštěl tělesného nebo duševního násilí, v důsledku kterého by společné bydlení s odpůrcem pro ni bylo nesnesitelné.*“ Odvolací soud rovněž poukázal na pochybení soudu prvního stupně spočívající v tom, že „*předběžné opatření nařídil na dobu 6 měsíců*“, avšak dodal, že „*[v]zhledem k tomu, že odvolací soud dospěl k opačnému závěru než soud prvního stupně a návrh navrhovatelky na nařízení předběžného opatření neshledal důvodným, nebylo třeba tuto nesprávnost v odvolacím řízení napravit.*“ Dále odvolací soud v odůvodnění svého usnesení uvedl, že „*jde-li o předběžné opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí, jde o natolik zásadní zásah do ústavně zaručeného vlastnického práva, že i přes krátkost lhůty, ve které je třeba o návrhu na předběžné opatření rozhodnout, by bylo namístě, byť i ve stručnější formě, uvést základní styčné důvody, pro které bylo návrhu vyhověno.*“ Konečně pak odvolací soud v odůvodnění svého usnesení konstatoval, že soud prvního stupně pochybil, když nerozhodl o nákladech řízení; výrokem II. svého usnesení proto rozhodl, že „*[ž]ádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.*“

III. 3 Hodnocení důkazů a právní posouzení

[22] Kárný soud tak má za prokazané, že ve skutkové větě specifikované usnesení o nařízení předběžného opatření vydal kárně obviněný. Na tomto místě soud pro úplnost poznamenává, že kárný návrh obsahuje náznaky toho, že za kárně obviněného měla předmětné usnesení

pokračování

přípravit jeho zapisovatelka (rejstříková vedoucí); nejedná se však o součást žalovaného skutku tak, jak je vymezen v kárném návrhu. Kárný navrhovatel ani nekladl kárně obviněnému za vinu, že by zapisovatelkou vyhotovený koncept usnesení nezkontroloval, případně že by právě takovýmto opomenutím kárného navrhovatele mělo dojít k tomu, že předběžné opatření bylo (alespoň podle skutkové věty) nařízeno v délce trvání šesti měsíců. Je proto třeba zdůraznit, že předmětné usnesení je nepochybně vydáno soudem, který rozhodoval samosoudcem (konkrétně kárně obviněným), jemuž jediné je třeba „autorství“ přisuzovat a pojít s ním případně i kárnou odpovědnost.

[23] Skutková věta kárného návrhu stojí na tom, že kárně obviněným vydané usnesení bylo „zjevně nezákonné“, a sice ze čtyř důvodů:

- stanovení doby trvání předběžného opatření v délce šesti měsíců,
- absence odůvodnění,
- absence nákladového výroku,
- absence poučení odpůrce podle § 405 odst. 2 věty první z. ř. s.

[24] Kárný soud má po provedeném dokazování za prokázané, že kárně obviněným vydané usnesení skutečně neobsahuje (vůbec žádné) odůvodnění, nákladový výrok ani poučení odpůrce o právu odnést si ze společného obydlí věci vyjmenované v § 493 z. ř. s. (pozn. kárného soudu – jde o osobní cennosti, osobní dokumenty, věci sloužící jeho potřebě, věci nezbytné k výkonu jeho podnikatelské činnosti nebo výkonu povolání, případně věci nezbytné z jiného vážného důvodu). Ze samotného usnesení ovšem jednoznačně nevyplývá doba, na kterou bylo předběžné opatření skutečně nařízeno.

III. 3. a) Doba trvání nařízeného předběžného opatření

[25] Jak již kárný soud uvedl výše, výroková část usnesení neobsahuje žádný údaj o délce trvání nařízeného předběžného opatření. Nejedná se přitom o deficit, neboť podle § 408 odst. 1 z. ř. s. „[p]ředběžné opatření podle § 405 odst. 1 trvá 1 měsíc od jeho vykonatelnosti.“ Je tedy zřejmé, že zákon nedává soudu při rozhodování o návrhu na vydání předběžného opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí žádný prostor pro určení doby jeho trvání; doba trvání takového předběžného opatření je *ex lege* určena jako jednoměsíční [totéž uvádí i odborná komentářová literatura k § 408 z. ř. s., srov. JIRSA, J. et al. *Zákon o zvláštních řízeních soudních. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019; taktéž MACKOVÁ, A. et al. *Zákon o zvláštních řízeních soudních (Komentář s důvodovou zprávou a judikaturou)*. Praha: Leges, 2016].

[26] Kárný navrhovatel (patrně ovlivněn odůvodněním rozhodnutí odvolacího soudu) mohl dovozovat šestiměsíční dobu trvání předběžného opatření jediné z poučení, jež kárně obviněný v předmětném usnesení účastníkům řízení udělil. Jak totiž kárný soud uvedl již výše, poučení obsahuje mj. text: „*Toto předběžné opatření zanikne po 6 měsících od jeho vydání.*“ Je však třeba si uvědomit, že pouze výroková část soudního rozhodnutí je způsobilá (za podmínky nabytí právní moci rozhodnutí) zakládat, měnit či rušit práva nebo povinnosti účastníků řízení, resp. deklarovat, že určité právo (a tomu odpovídající povinnost) existuje, nebo neexistuje. Kárný soud proto konstatuje, že předběžné opatření nebylo kárně obviněným nařízeno na dobu šesti měsíců; účastníkům řízení se však dostalo nesprávného poučení o tom, že předběžné opatření zanikne po 6 měsících od jeho vydání. Toliko na okraj kárný soud poznamenává, že předmětné poučení patrně vychází z nesprávně parafrázovaného a aplikovaného ustanovení § 413 z. ř. s., podle něhož „[p]ředběžné opatření podle § 405 zanikne nejpozději uplynutím 6 měsíců od jeho vykonatelnosti.“ Posledně zmiňované ustanovení se ovšem týká pouze řízení o návrhu na prodloužení doby trvání předběžného opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí (§ 410 až § 414 z. ř. s.), a stanoví tak nejzazší hranici trvání původně nařízeného jednoměsíčního předběžného opatření.

III. 3. b) Absence odůvodnění usnesení o předběžném opatření

[27] Dále se kárný soud zabýval posouzením absence odůvodnění usnesení o nařízení předběžného opatření. Podle § 169 odst. 2 věty první o. s. ř. nemusí vyhotovení usnesení, kterým se zcela vyhovuje návrhu na předběžné opatření, obsahovat odůvodnění. Podle § 1 odst. 3 a 4 z. ř. s. se přitom občanský soudní řád použije na řízení podle tohoto zákona podpůrně a souběžně. I pro řízení o návrhu na vydání předběžného opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí tedy subsidiárně platí § 169 odst. 2 věty první o. s. ř., a proto zde není explicitní zákonná povinnost soudce odůvodnit usnesení o nařízení předběžného opatření, kterým zcela vyhovuje návrhu. Je samozřejmě otázkou, zda bylo předmětným usnesením návrhu skutečně zcela vyhověno; kárný soud totiž již výše uvedl, že předběžné opatření nebylo v dané věci nařízeno na dobu šesti měsíců, nýbrž (bez zohlednění předchozího policejního vykazání odporce) doba jeho trvání byla *ex lege* jeden měsíc od jeho vykonatelnosti. Návrh na vydání předběžného opatření nicméně požadoval šestiměsíční dobu trvání. Kárný soud připomíná, že takovému návrhu nemohlo být vyhověno v žádném případě, neboť, jak uvedeno výše, délka trvání předběžného opatření není v diskreci soudu. Právě proto, že zde není jakýkoli prostor pro soudcovskou úvahu ohledně délky trvání nařízeného předběžného opatření, má kárný soud za to, že soud prvního stupně vyhověl návrhu v celém rozsahu toho, co zákon *a priori* umožňuje. Jinými slovy lze říci, že v podstatě každý návrh na vydání předběžného opatření ve smyslu § 405 z. ř. s., který by požadoval jinou než zákonnou (jednoměsíční) dobu trvání předběžného opatření, by cílil na vynesení výroku, který by byl v rozporu se zákonem (s § 408 odst. 1 z. ř. s.); jako takovému by mu tudíž automaticky nebylo možné zcela vyhovět, což by (rovněž automaticky) muselo zakládat povinnost odůvodnit celé, ač ve zbytku plně vyhovující, usnesení o nařízení předběžného opatření. V tom nelze podle názoru kárného senátu spatřovat smysl právní normy obsažené v § 169 odst. 2 větě první o. s. ř. Mezi náležitosti návrhu na vydání předběžného opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí ostatně uvedení doby trvání předběžného opatření (zcela logicky) nepatří.

[28] Kárný návrhovač zastává názor, že (písemně) vyhotovení usnesení o nařízení předběžného opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí musí být (alespoň stručně) odůvodněno. Opírá se přitom o nález Ústavního soudu ze dne 15. 1. 2009, sp. zn. IV. ÚS 1554/08 (publ. ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu pod č. N 12/52 SbNU 121). Ústavní soud zde, po provedení testu proporcionality, předestřel tzv. „ústavně-konformní“ výklad § 169 odst. 2 o. s. ř., avšak ve znění účinném do 22. 1. 2009: „*Písemně vyhotovení usnesení, kterým se zcela vyhovuje návrhu, jemuž nikdo neodporoval, nebo usnesení, které se týká vedení řízení, anebo usnesení podle § 104a nemusí obsahovat odůvodnění.*“ Ústavní soud posuzoval ústavnost tohoto zákonného ustanovení na podkladě usnesení soudu v občanském soudním řízení, jímž bylo nařízeno předběžné opatření podle tehdejšího § 76b o. s. ř. (s účinností od 1. 1. 2014 zrušen zákonem č. 293/2013 Sb. a fakticky nahrazen právní úpravou řízení o návrhu na vydání předběžného opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí dle § 400 a násl. z. ř. s.). Neztotožnil se se Stanoviskem občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 6. 2007, sp. zn. Cpjn 19/2006, nýbrž konstatoval, že § 169 odst. 2 o. s. ř. musí být vykládán tak, že „*usnesení, kterým se zcela vyhovuje návrhu, jemuž nikdo neodporoval je třeba vykládat tak, že jde o usnesení, kterým se zcela vyhovuje návrhu, jemuž nikdo neodporoval, ačkoliv mu reálně - chtěl-li by - odporovat mohl.*“ Užitím tohoto výkladu na jím posuzovanou věc dospěl Ústavní soud k závěru, že rozhodnutí o předběžném opatření podle § 76b o. s. ř. nespadá do dispozice § 169 odst. 2 téhož zákona (ve znění účinném do 22. 1. 2009). Kárný soud nicméně musí zdůraznit, že osm dní po vydání předmětného nálezu Ústavního soudu nabyla (částečně) účinnosti novela o. s. ř. (zákon č. 7/2009 Sb.), čímž došlo ke změně § 169 odst. 2 o. s. ř. tak, že nově zní: „*Vyhotovení každého usnesení, kterým se zcela vyhovuje návrhu na předběžné opatření, návrhu na zajištění důkazu, návrhu na zajištění předmětu důkazního prostředku ve věcech týkajících se práv z duševního vlastnictví nebo jinému návrhu, jemuž nikdo neodporoval, nebo usnesení, které se týká vedení řízení, anebo*

pokračování

usnesení podle § 104a, nemusí obsahovat odůvodnění. Odůvodnění nemusí obsahovat rovněž usnesení, kterým bylo rozhodnuto nikoli ve věci samé, připouští-li to povaha této věci a je-li z obsahu spisu zřejmé, na základě jakých skutečností bylo rozhodnuto; v tomto případě se ve výroku usnesení uvedou zákonná ustanovení, jichž bylo použito, a důvod rozhodnutí.“ Zákonodárce tímto výslovně včlenil do výčtu usnesení, jejichž (písemné) vyhotovení nemusí obsahovat odůvodnění, mj. i usnesení, jímž se zcela vyhovuje návrhu na předběžné opatření. Kárný soud přitom nemůže ponechat bez povšimnutí, že Ústavní soud v odst. 23 odůvodnění zmíněného nálezu hypotetizoval, že právě takovéto zákonné ustanovení by nebylo možné vyložit ústavně-konformním způsobem (výslovně uvedl, že ústavně konformní interpretaci § 169 odst. 2 o. s. ř. by nebylo možné provést „*například v situaci, kdy by bylo usnesení, kterým se zcela vyhovuje návrhu na předběžné opatření, v ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. výslovně uvedeno*“).

[29] Na základě výše uvedeného považuje kárný soud za zřejmé, že odkaz kárného návrhovatele na náleží Ústavního soudu ze dne 15. 1. 2009, sp. zn. IV. ÚS 1554/08, není v důsledku pozdější novelizace § 169 odst. 2 o. s. ř. přílehlavý, resp. tam podaný ústavně-konformní výklad nelze bez dalšího užít na novelizované znění uvedeného zákonného ustanovení. Již sám čtvrtý senát Ústavního soudu ostatně konstatoval (jakkoli tak učinil *obiter dictum*), že pokud by typově bylo usnesení, jímž se zcela vyhovuje návrhu na předběžné opatření, výslovně uvedeno v § 169 odst. 2 o. s. ř., nezbylo by mu, než postoupit věc plénu Ústavního soudu dle § 64 odst. 1 písm. c) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, s návrhem na zrušení takového zákonného ustanovení. Patří se ovšem podotknout, že předmětnou hypotézu o protiústavnosti si již Ústavní soud ve své další rozhodovací činnosti neosvojil. Kupříkladu ve svém usnesení ze dne 4. 10. 2012, sp. zn. III. ÚS 3135/11, zdůraznil, že (hypotéza obsažená v odst. 23 nálezu čtvrtého senátu ze dne 15. 1. 2009, sp. zn. IV. ÚS 1554/08) byla vyslovena toliko okrajově a nepovažuje ji za závaznou; současně se také vyjádřil k důsledkům pozdější novelizace § 169 odst. 2 o. s. ř., přičemž konstatoval, že novelizovanou právní úpravu neshledává samu o sobě protiústavní. Zároveň však tento svůj obecný závěr o ústavní konformitě § 169 odst. 2 o. s. ř. zrelativizoval, když se vůči nálezu sp. zn. IV. ÚS 1554/08 vymezil nejen poukazem na změnu právní úpravy, ale také na specifikum předmětného dřívějšího nálezu, týkajícího se usnesení, jimiž obecné soudy nařídily předběžné opatření podle § 76b o. s. ř., tedy ve věci ochrany před domácím násilím. Pro úplnost kárný soud podotýká, že stanovisko odborné komentářové literatury (konkrétně JIRSA, J. et al. *Zákon o zvláštních řízeních soudních. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, k § 405 odst. 2), z níž kárný návrhovatel patrně čerpal svou argumentaci, stojí plně na výše rozebíraném nálezu Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 1554/08, o jehož neaktuálnosti již kárný soud pojednal výše.

[30] V dalším svém usnesení, ze dne 29. 11. 2017, sp. zn. I. ÚS 3905/16, Ústavní soud shrnul svou rozhodovací činnost ohledně ústavnosti novelizovaného § 169 odst. 2 o. s. ř. takto: „*Ustanovení § 169 o. s. ř. doznalo však od 23. 1. 2009 změn, když zákonodárce rozšířil okruh případů, ve kterých soud nemusí rozhodnutí odůvodňovat mj. o usnesení, jímž se zcela vyhovuje návrhu na předběžné opatření. Ústavní soud tento stav právní úpravy přivedl, aniž by bylo v zásadě upuštěno od požadavků vyslovených v nálezu sp. zn. IV. ÚS 1554/08 citovaném výše, k judikatornímu posunu, resp. k rozšíření příslušné interpretace. V usneseních sp. zn. I. ÚS 1037/15 ze dne 21. 4. 2015, sp. zn. IV. ÚS 3573/14 ze dne 13. 10. 2015, sp. zn. II. ÚS 2192/16 ze dne 9. 8. 2016 (a dalších) byl akceptován deficit neodůvodnění prvostupňového usnesení (zcela vyhovujícího návrhu na vydání předběžného opatření), jestliže důvody k vydání předběžného opatření byly seznatelné z obsahu návrhu na jeho vydání, s nímž se stěžovatel mohl seznámit, a případné námitky stěžovatele byly vypořádány v rozhodnutí odvolacího soudu.“*

[31] Z výše citované judikatury Ústavní soudu tedy kárný soud nemůže vyvodit jednoznačný apel na odůvodňování „plně vyhovujícího“ usnesení o nařízení předběžného opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí. Existují zde toliko určité indicie a náznaky stran toho, že právě v takovémto typu řízení (na rozdíl o „běžných“ řízení o návrhu na vydání předběžného opatření)

může absence odůvodnění představovat zásah do ústavně zaručených práv odpůrce z důvodu, že je zde výrazně oslaben aspekt „předběžnosti“ (po nařízení předběžného opatření nenásleduje řízení o věci samé, tj. soudní řízení, v němž meritem věci bylo posouzení, zda k domácímu násilí došlo či dochází) a že odpůrce nemá možnost se s návrhem na vydání předběžného opatření seznámit či vyjádřit se k němu (tj. ještě před rozhodnutím soudu o tomto návrhu).

[32] Kárný soud tak k absenci odůvodnění kárně obviněným vydaného usnesení o nařízení předběžného opatření uvádí, že kárně obviněný tímto nepostupoval nezákonně (srov. § 169 odst. 2 věta první o. s. ř.) ani rozporně s judikaturou Ústavního soudu. Kárný soud přitom rovněž vážil, zda kárně obviněný neměl věc předložit Ústavnímu soudu postupem dle čl. 95 odst. 2 Ústavy. Jakkoli se však takový postup jeví na první pohled možným, je třeba si uvědomit, že pokud by kárně obviněný považoval úpravu § 169 odst. 2 věty první o. s. ř. za protiústavní, mohl by jednoduše jeho dispozice nevyužít a namísto toho (rovněž zcela v souladu se zákonem) usnesení o předběžném opatření odůvodnit. Čl. 95 odst. 2 Ústavy navíc ukládá soudci povinnost předložit věc Ústavnímu soudu toliko tehdy, má-li být potenciálně protiústavního zákona (resp. jeho dílčího ustanovení) použito. Eventualita, při níž je soudce přesvědčen o protiústavnosti neodůvodnění usnesení o nařízení předběžného opatření a současně předkládá takovou věc podle čl. 95 odst. 2 Ústavy Ústavnímu soudu, je tak prakticky vyloučena. Ostatně je třeba přihlídnout k jednomu z nejdůležitějších aspektů řízení dle § 400 a násl. z. ř. s., kterým je jeho rychlost; ta by byla v případě postupu dle čl. 95 odst. 2 Ústavy zcela vyloučena a účel řízení by mohl být ohrožen [soud prvního stupně by totiž musel současně řízení o návrhu na vydání předběžného opatření přerušit podle § 109 odst. 1 písm. c) o. s. ř. a vyčkat rozhodnutí Ústavního soudu].

[33] Na okraj kárný soud podotýká, že výše uvedeným v žádném případě nezamýšlel konstatovat, že by v tomto konkrétním případě absencí odůvodnění usnesení o předběžném opatření nedošlo k zásahu do ústavně zaručených práv odpůrce; autoritativní posouzení takové otázky by totiž mohlo příslušet jedině Ústavnímu soudu v řízení o ústavní stížnosti, nikoli Nejvyššímu správnímu soudu jako soudu kárnému.

III. 3. c) Absence nákladového výroku

[34] Kárný soud konstatuje, že kárně obviněný pochybil, když v usnesení, jímž rozhodl ve věci, samé, tj. o návrhu na vydání předběžného opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí, nerozhodl o nákladech tohoto řízení. Již ve vztahu k předchozí právní úpravě řízení o tomto specifickém druhu předběžného opatření (ochrana proti domácímu násilí) Nejvyšší soud ve svém usnesení ze dne 21. 1. 2009, sp. zn. 22 Cdo 5252/2008, shledal, že „[z]vláštní povaha předběžného opatření podle § 76b OSŘ spočívající v tom, že ani v případě, kdy soud návrhu na jeho vydání vyhoví, nebude navazovat uplatněnému právu odpovídající řízení ve věci samé, vyžaduje, aby soudy rozhodovaly i o náhradě nákladů řízení.“ Lze tedy přisvědčit kárnému navrhovateli, že kárně obviněný tímto porušil § 151 odst. 1 o. s. ř., podle kterého „[o] povinnosti k náhradě nákladů řízení rozhodne soud bez návrhu v rozhodnutí, jímž se řízení u něho končí; u nábrady nákladů řízení podle § 147 a § 148 odst. 2 tak může učinit již v průběhu řízení, a to zpravidla tehdy, jakmile tyto náklady vzniknou.“ K tomu navíc obecně judikoval Nejvyšší soud ve svém usnesení ze dne 29. 11. 2017, sp. zn. 29 Cdo 4839/2016: „O náhradě nákladů řízení rozhoduje soud z úřední povinnosti, přičemž výrok o náhradě nákladů řízení musí obsahovat každé rozhodnutí soudu, jímž se u něj v řízení končí.“

III. 3. d) Absence poučení odpůrce podle § 405 odst. 2 věty první z. ř. s.

[35] Podle § 405 odst. 2 věty první z. ř. s. „[v] rozhodnutí soud poučí odpůrce o právu odnést si ze společného obydlí věci uvedené v § 493“ (výčet těchto věcí podal kárný soud výše v odst. [24] tohoto rozhodnutí). Není pochyb o tom, že kárně obviněný ve svém usnesení nepoučil odpůrce o tomto právu. Kárný senát konstatuje, že se jedná o pochybení spočívající v nesplnění explicitní zákonné poučovací povinnosti.

pokračování

III. 3. e) Naplnění skutkové podstaty kárného provinění

[36] Kárný soud pro přehlednost shrnuje, že při vydání usnesení o nařízení předběžného opatření kárně obviněný pochybil, když 1) nesprávně poučil účastníky řízení o době trvání předběžného opatření, 2) nepoučil odpůrce podle § 405 odst. 2 věty první z. ř. s. a 3) nerozhodl o nákladech řízení. Neodůvodnění písemného vyhotovení usnesení nevyhodnotil kárný soud jako pochybení, neboť je v souladu se zákonem a není v rozporu s judikaturou Ústavního soudu. Trvání předběžného opatření nebylo usnesením kárně obviněného stanoveno v délce šesti měsíců, jelikož se *ex lege* a bez dalšího odvíjí od § 405 odst. 1 z. ř. s. (s délkou jednoho měsíce od jeho vykonatelnosti). Kárným návrhem popisovaný následek, spočívající v excesivní faktické délce doby vykázání odpůrce ze společného obydlí (dva měsíce namísto jednoho), tedy není v příčinné souvislosti se skutečnou dobou trvání předběžného opatření (která byla jednoměsíční od vykonatelnosti, tj. do 16. 6. 2020). Lze se domnívat, že excesivní faktická délka výkonu vykázání odpůrce je zapříčiněna právě nesprávným poučením o době, po které předběžné opatření zanikne; jde však o otázku správnosti postupu soudu při výkonu předmětného usnesení, přičemž kárný návrh již neklade kárně obviněnému za vinu pochybení při výkonu rozhodnutí o předběžném opatření.

[37] Podle § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích je kárným proviněním soudce „*zaviněné porušení povinností soudce, jakož i zaviněné chování nebo jednání, jímž soudce narušuje důstojnost soudcovské funkce nebo obrožuje důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů.*“ Při striktním jazykovém výkladu tohoto ustanovení by však bylo nutné konstatovat naplnění skutkové podstaty kárného provinění také v případech zjištění zcela marginálních pochybení při soudcovské rozhodovací činnosti, neboť „povinnosti soudce“ jsou zejména v § 79 až 85 zákona o soudech a soudcích vymezeny velmi široce. Kárný soud opakovaně judikoval, že nikoli každé, nýbrž pouze dostatečně intenzivní pochybení soudce v rámci jeho rozhodovací činnosti může vést k jeho kárné odpovědnosti. V tomto kontextu považuje kárný soud za vhodné citovat ze svého rozhodnutí ze dne 3. 10. 2013, č. j. 16 Kss 8/2013 – 45: „*kárným proviněním není jakékoliv porušení povinností soudce, které jsou upraveny v zákoně o soudech a soudcích, ale pouze kvalifikované porušení povinností při současném naplnění všech znaků skutkové podstaty kárného provinění. To znamená, že úkolem kárného senátu v každém konkrétním případě není pouze zjistit, zda došlo ke zaviněnému porušení právních norem, nýbrž také, zda toto porušení dosáhlo takové intenzity, aby z něho plynula kárná odpovědnost soudce. Je totiž třeba vidět, že již samotné podání kárného návrhu má značné difamační účinky a jakkoliv v konkrétním případě může být zřejmé, že soudce udělal chybu či se dopustil omylu, nestačí toto pouhé zjištění k tomu, aby bylo zahájeno kárné řízení. U každé lidské činnosti totiž dochází k nedostatkům a chybám, které nikdy nelze zcela vyloučit, a pokud by každé takovéto pochybení vždy vedlo k zahájení kárného řízení, vznikla by v justici nenormální a velmi demotivující situace a převládla by atmosféra strachu a alibismu. V konečném důsledku by pak byl porušován princip proporcionality, podle něhož by mělo platit, že kárný návrh by měl být podán jen tehdy, bylo-li zjištěno nikoliv jakékoliv pochybení soudce, nýbrž kárné provinění.*“

[38] Podobně v rozhodnutí ze dne 11. 4. 2018, č. j. 16 Kss 6/2017 – 201, kárný soud připustil, že „[s]oudci nelze vyčítat, že při svém rozhodování dělá v určité míře chyby. I on je chybným, omylným člověkem a jistá míra chybovosti je vlastní každé lidské činnosti.“ Zmíněná „určitá míra“ chybovosti přitom nesmí být excesivní, což je však nutné posoudit vždy individualizovaně s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu a skutkovému vymezení kárného návrhu. Pro dokreslení lze odkázat i na rozhodnutí kárného soudu ze dne 23. 1. 2013, č. j. 11 Kss 5/2012 – 19, s tím, že výtky ohledně nesprávnosti právního uvážení, hodnocení důkazů či nesprávnosti právní kvalifikace náleží odvolacímu senátu, přičemž „[p]okud odvolací soud dospěje ke závěru, že soudce věc nesprávně vyhodnotil po právní stránce, nesprávně vyložil zákon či chybně vyhodnotil skutkový stav, není toto možno bez dalšího hodnotit jako kárné provinění. Jako kárné provinění může být nesprávný právní názor soudce posouzen pouze ve zcela krajních případech, kdy je tento názor výsledkem např. svévole soudce, jeho zjevného úmyslu poškodit některého z účastníků apod.“

[39] V nyní posuzované věci kárně obviněný pochybil při vydání usnesení, kterým nařídil předběžné opatření v řízení podle § 400 a násl. z. ř. s. Konkrétně účastníky nesprávně poučil o délce trvání nařízeného předběžného opatření, dále odpůrce nepoučil o právu odnést si ze společného obydlí věci vymezené v § 493 z. ř. s. a v usnesení nerozhodl o nákladech řízení. Byť se jedná o pochybení, nedosahují podle kárného soudu sama o sobě, a ani v souhrnu, intenzity nezbytné pro naplnění skutkové podstaty kárného provinění. Jak již bylo avizováno výše, k nesprávnému poučení o době zániku předběžného opatření došlo patrně chybným přepisem § 413 z. ř. s., podle kterého „[p]ředběžné opatření podle § 405 zanikne nejpozději uplynutím 6 měsíců od jeho vykonatelnosti.“ Absence nákladového výroku je vadou, jež byla plně zhojena rozhodnutím odvolacího soudu (ostatně ten doplnil nákladový výrok ve znění: „Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení“, tudíž pochybením kárně obviněného patrně nebylo zasazeno do vlastnických práv účastníků řízení), přičemž lze přihlédnout i k tomu, že rozhodování o nákladech řízení podle § 400 a násl. z. ř. s. je výjimkou v kontextu obecného řízení o návrhu na vydání předběžného opatření, kde se zpravidla o nákladech nerozhoduje v usnesení o nařízení předběžného opatření, ale až v souvisejícím řízení ve věci samé. O důvodech nepoučení odpůrce o právu odnést si ze společného obydlí věci nemůže kárný soud nikterak polemizovat, neboť k okolnostem tohoto pochybení nezískal žádné bližší poznatky.

[40] Kárný soud si je vědom, že popis skutku v kárném návrhu obsahuje rovněž dovětek „a to vše v kontextu celkově nedbalé a nesoustředěné až chaotické rozhodovací činnosti kárně obviněného“. Ve skutkové větě však již není označeno žádné další jednání kárně obviněného, ke kterému by měl kárný soud provést dokazování a následně případně hodnotit, zda opodstatňuje přijetí takovýchto hodnotících výroků ve vztahu k rozhodovací činnosti kárně obviněného, resp. z nich dovozovat jeho kárnou odpovědnost. Závěr o nedbalosti, nesoustředěnosti či chaotičnosti rozhodovací činnosti kárně obviněného nelze konstatovat toliko na základě těch pochybení, jež kárný soud v tomto řízení shledal; zjištěná pochybení se týkají pouze jednoho konkrétního usnesení, jež kárně obviněný vydal.

IV. Závěr

[41] Jelikož kárný soud dospěl k závěru, že skutek (v rozsahu, v jakém byl prokázán) není kárným proviněním, vynesl v souladu s § 19 odst. 2 kárného zákona zprošťující rozhodnutí. Pro úplnost kárný soud podotýká, že ačkoli skutek nebyl prokázán právě tak, jak byl kárným návrhatelem popsán (srov. odůvodnění rozhodnutí výše), nezasahoval již do popisu skutku podaného v kárném návrhu a převzal jej do výroku svého rozhodnutí beze změn.

[42] Podle § 19 odst. 3 kárného zákona má kárně obviněný, jež byl soudem podle § 19 odst. 2 téhož zákona zproštěn kárného návrhu, vůči státu nárok na náhradu nákladů účelně vynaložených v souvislosti s kárným řízením. Kárně obviněný se však při jednání kárného soudu tohoto nároku (prostřednictvím svého obhájce) výslovně vzdal.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí není odvolání přípustné.

V Brně dne 17. června 2021

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně kárného senátu